

Stockholm 2008-02-08

Vår referens: Socialstyrelsen
Jesper Dahl 106 30 Stockholm

Remissvar – Förslag till föreskrifter och allmänna råd om Lex Sarah enligt socialtjänstlagen respektive Lex Sarah enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt förslag om upphävande av föreskrifter och allmänna råd om anmälan av personskada i verksamhet enligt LSS (SOSFS 1996:17)

Riksförbundet FUB är en intresseorganisation som arbetar för att barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning ska kunna leva ett gott liv. Vi är drygt 28 000 medlemmar i lokalföreningar runt om i landet. Personer med utvecklingsstörning och deras anhöriga är medlemmar i FUB liksom många andra som delar vår grundsyn.

Sammanfattning

Riksförbundet FUB välkomnar Socialstyrelsens förslag till föreskrifter och allmänna råd om Lex Sarah. Det är synnerligen viktigt att det tydliggörs att Lex Sarah även gäller insatser enligt LSS och att Socialstyrelsen reglerar handläggningen av Lex Sarah-situationer även inom verksamheter enligt LSS.

I det följande utvecklar vi våra synpunkter på delar av förslagen. Om inte annat nämns gäller synpunkterna förslaget om föreskrifter och allmänna råd om Lex Sarah *enligt LSS*.

Återkoppling till brukare och ställföreträdare

FUB saknar i förslaget genomarbetade bestämmelser om vilken återkoppling som ska ske till den eller de som utsatts för det allvarliga missförhållandet samt deras eventuella ställföreträdare. En anmälan om ett allvarligt missförhållande kan göras av brukaren själv eller hans/hennes legale ställföreträdare. Det är då helt nödvändigt att anmälaren ges en ovillkorlig rätt till information om hur anmälan hanteras, den efterföljande utredningen och resultatet av anmälan.

Socialstyrelsens bemyndiganden

Enligt 24 a § LSS ska den som uppmärksammar eller får kännedom om ett allvarligt missförhållande som rör en enskild som får insats enligt LSS genast anmäla detta. Anmälningsskyldigheten gäller samtliga insatser enligt LSS vilket även lyfts fram i den bakomliggande propositionen.

Enligt Socialstyrelsens förslag kommer dock denna anmälningsskyldighet bara delvis att regleras genom bindande föreskrifter. Begränsningen av Socialstyrelsens behörighet att meddela föreskrifter till skydd för den enskilde till 9 § 6-10 LSS är förstuds olycklig med tanke på att det finns ett behov av tillämpningsföreskrifter även för de övriga insatserna. Dessutom kommer den nuvarande

(o)ordningen säkert skapa problem för handläggare och andra berörda att på rätt sätt följa de nya föreskrifterna och de allmänna råden. I avvaktan på resultatet av tillsynsutredningen, som föreslår en utökad behörighet för Socialstyrelsen att meddela föreskrifter för LSS, är det angeläget att Regeringen utvidgar 13 § LSS till att gälla samtliga insatser enligt lagen.

Rådgivning och annat personligt stöd

Landstinget är huvudman för insatsen rådgivning och personligt stöd (9 § 1 LSS) om inte annat avtalats. Enligt förslaget gäller de allmänna råden för insatserna 1-5 i 9 § LSS endast *kommunal* verksamhet. Skulle det innebära att råd och stöd enligt 9 § 1 med landstinget som huvudman faller utanför regleringen?

Personlig assistans enligt LASS, lagen (1993:389) om assistansersättning

Socialstyrelsens förslag omfattar inte personlig assistans enligt LASS eftersom de personer som får ersättning enligt LASS inte omnämns i 24 a § LSS. FUB välkomnar att Socialstyrelsen i en särskild skrivelse till Regeringen tar upp problemet. Självklart ska även de som har assistansersättning vara inkluderade i Lex Sarah. Regeringen synes för övrigt ha utgått från att de nya bestämmelserna i LSS inkluderar personlig assistans enligt LASS med tanke på formuleringarna i propositionen (2004/05:39). Så har även varit FUB:s uppfattning men för att undvika tveksamheter bör förstås detta förtydligas i lagtexten.

Av 24 a § LSS framgår dock uttryckligen att anmälningsskyldigheten även gäller den som handlägger ärenden enligt LASS. Även om Socialstyrelsen inte har bemyndigande att utfärda *föreskrifter* för dessa handläggare bör de *allmänna råden* inkludera Försäkringskassans personal vid handläggning av ärenden enligt LASS.

Med tanke på bl.a. ovanstående tolkningssvårigheter är det förstås mycket angeläget att den handbok och det informationsmaterial som Socialstyrelsen planerar ges ut.

Socialstyrelsens förslag att upphäva gamla föreskrifter och allmänna råd

Socialstyrelsen skriver att 24 a § LSS uttömmande reglerar i vilka situationer som en anmälan ska göras till länsstyrelsen och att Socialstyrelsen inte kan föreskriva att en anmälan ska göras till länsstyrelsen oavsett om missförhållandet avhjälppts eller inte. Det hindrar emellertid inte att nämnden eller den som är ansvarig får göra en anmälan till länsstyrelsen även om missförhållandet avhjälppts. Det bör framgå av informationen som kommer att ges ut av Socialstyrelsen. Socialstyrelsen bör enligt vår uppfattning även lyfta fram möjligheten för en enskild person att göra en anmälan direkt till tillsynsmyndigheten om missförhållanden i en verksamhet (jfr prop. 2004/05:39 s 48).

För Riksförbundet för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna, FUB

Anna-Lena Krook
Förbundsordförande